

Manželství jako slib před Bohem i před lidmi

Obsah

Hvězda	3	Proroci a proctví	14
Adventní zamyšlení	3	Spasení není z vás	17
Manželství jako slib před Bohem i před lidmi	5	Sadhu Sundar Singh	17
Nejsme na to sami	8	Aktuality ze světa	20
Zázrak člověka	9	Aktuality z KS	22
Máme důvody k vděčnosti	12	Rekonstrukce střediska Sarepta	23
Čím jsou pro tebe Vánoce?	13	Literární hlídka	24
		Výpisky odjinud	24
		Lámání oplatků?	26

Konference Resolved 2023

Hvězda

Jedním ze symbolů Vánoc je hvězda, někdy zvaná také jako Betlémská hvězda. Možná si vybavíte krále z Východu, kteří se za ní vydali. Člověk by si řekl: To neměli nic lepšího na práci? Kdo tuhle výpravu financoval? Nepochopitelné, nechali všeho a šli. Jen si to představte: Moudří lidé z neznámé východní země nechají svou práci, hodí za hlavu svoje povinnosti, případně opustí svoje rodiny a blízké. Aplikujme do dnešních dnů: svoje vědecké a pracovní kariéry, svoje domy, zahrady, chaty. Zanechají svoje plány na důchod, svoje představy a jdou. Za čím? Za neuchopitelnou a snad i nepochopitelnou vidinou nově narozeného krále.

Jedinou směřovkou jim byla hvězda. Vynecháme spekulace o tom, zda se jednalo o nějakou konjunkci planet či kometu. To není pro tentokrát vůbec podstatné. Podstatné bylo to, že na základě nějakých výpočtů vyšli ze známého do neznámého.

Pro nás nepředstavitelné. I když si na tyto lidi vzpomenu vždy, když mne zavane do severních Čech k Liberci. Pokud mám, byť jen dvě hodiny času, vyrazím z města pod Ještědem, minu polskou Bogatyniu a zajedu do Ochranova. Lidé z nedalekého Poodří se vydávali na cestu za křesťanskou svobodou, aniž o ní měli jakoukoliv představu. Neskutečné. Nechali všeho a vybrali to nejdůležitější.

Možná je to takový moc dobrý předvánoční obraz. Mudrci z Východu se vydali na dlouhou cestu za tím absolutně nejdůležitějším. Možná i my v záplavě povinností, které se na nás na konci roku valí, zkusme se zamyslet, co je opravdu to podstatné. A za tím jdeme. Kam? Jasné: Následovat Ježíše. Byť také občas ne-

víme ani kudy nás to povede. Podstatné je to, že se chceme setkat s Ježíšem. *Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: „Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.“* (Iz 9,5)

Zbyšek Kaleta

Adventní zamyšlení

Čtete rádi knížky odzadu? Jsou lidé, kteří nemohou odolat. Než si otevřou úvodní kapitolu, podívám se na tu poslední – musí vědět, jak to skončí. A teprve potom se vrátí na začátek. Tento postup se běžně nedoporučuje, příběh tak ztrácí pointu, napětí. Číst třeba detektivku odzadu je o ničem.

Ale je jedno období v roce, kde je to přesně naopak. V tomto období je přímo doporučeno číst příběh odzadu. Dříve, než se zaposloucháme do začátku, máme se povinně podívat na konec.

Tím obdobím je advent, který předchází Vánocům.

Dříve než se na Štědrý večer zaposloucháme do vánočního příběhu o tom, jak to všechno začalo, jak se Pán Bůh narodil, tak před tím se má naše pozornost upřít na konec tohoto příběhu, na to jak to všechno skončí. To je křesťanský obsah adventu.

Ne náhodou si proto hned v první neděli adventu čteme, jak Ježíš přišel do Jeruzaléma na oslíku, aby byl už za pár dnů zajat a odsouzen a o Velikonocích za naše hříchy popraven na kříži. Ne náhodou si v druhé adventní neděli čteme o znameních, která budou předcházet druhému Kristovu příchodu na svět,

texty o soudu, o konci světa, o tom jak se nás to týká. V adventu je doporučeno kouknout se na konec knihy dřív, než ji o Štědrém večeru otevřeme na jejím začátku.

Začtème se v této chvíli do jednoho z takových doporučených adventních textů, textu z konce příběhu, textu o posledním příchodu Božím. Je to podobenství z Markova evangelia, v němž Ježíš říká:

Nebe a země pomínou, ale má slova nepomínou. O onom dni či hodině neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn, jenom Otec. Mějte se na pozoru, neboť nevíte, kdy ten čas přijde. Jako člověk, který je na cestách: než opustil svůj dům, dal každému služebníku odpovědnost za jeho práci a vrátnému nařídil, aby bděl. Bděte tedy, neboť nevíte, kdy pán domu přijde, zda večer, či o půlnoci, nebo za kuropění, nebo ráno; aby vás nenalezl spící, až znenadání přijde. Co vám říkám, říkám všem: Bděte! (Mk 13,31–37)

Ten příběh odpovídá naší skutečnosti. Patří mezi nejtrefnější s ohledem na naši současnost. Pán Bůh jakoby se vytratil ze svého domu, z našeho světa. Vytratil se z běžného života naší společnosti, z myšlení, ze zvyků průměrného občana České republiky. Pán Bůh se jakoby vytratil, ale *než opustil svůj dům, dal každému služebníku odpovědnost za jeho práci, vrátnému nařídil, aby bděl.*

Jsme v takové divné pozici. Máme žít ponechání ve světě, který Pán Bůh načas opustil, a přitom žít jakoby On tu byl, jakoby se měl každou chvíli vrátit. Prostě vydržet, nespustit se. Zachovat charakter. Nevzdat se. Právě o tom psal kdysi z vězení Dietrich Bonhoeffer, když byl za 2. světové války kvůli své víře vězněn Hitlerem. Psal prorocky o naší době, o dospělém křesťanství. Bůh jakoby ode-

šel z našeho světa a my se s tím musíme smířit, unést to – musíme žít dospělou vírou, zachovat věrnost Bohu, i když ho v těchto temných dnech nikde nevidíme. Zůstat věrní Bohu, i když už nás nevodí za ručičku. Žít vírou ve světě, ze kterého Pán Bůh zmizel, ale s tím vědomím, že on je, jen si na chvíli odskočil...

A to je myslím to hlavní adventní poselství – pozvání k dospělému křesťanství, žít jako by tu Pán Bůh už byl, za dveřmi – i když tu jakoby nikde není. Nevzdej svůj život, nevzdej své poslání. Nezříkej se své zodpovědnosti. Starej se o svůj pracovní úsek, starej se o své vztahy, které jsi navázal. Pečuj o to! Protože to všechno má smysl a budoucnost. Pán už přichází, brzy se vrátí pro své služebníky, aby je ocenil.

Ježíšův příběh o věrných služebnících je pro nás povzbuzením. Oni to také nevzdávají, i když často pochybují, často ztrácejí sílu, trpělivost, snad i víru. Přesto pracují dál. Udržují hospodářství svého pána v chodu, krmí dobytek, vyplácejí služebnictvo, kosí trávník. Když lidé procházejí kolem Pánova hospodářství, mají za to, že on je doma, že nikam neodjel. Všechno tam funguje, nic nenasevďčuje tomu, že odjel.

To je to obrovské svědectví, které jako křesťané máme vydat tomuto světu. Církev jako Boží hospodářství, kde je Pán Bůh přítomen, ač fyzicky nepozorován, přesto svým Slovem a Duchem přítomen. Jsou skutečně historická období, kdy Církev je tím posledním ostrůvkem naděje pro svět, naděje, že Bůh na svět úplně nezanevřel, nezapomněl.

Křesťané za fašismu nebo komunismu byli obrovskou vzpruhou pro tisíce lidí, uzoufaných v beznaději, v prázdnotě doby.

Neumím přesně pojmenovat naši sou-

časnost, ale i my můžeme svojí prací na Božím gruntu plnit tutéž roli jako naši předchůdci – tak bděme, služme, pečujme, očekávejme, nejen proto, aby nás *Pán domu našel připravené*, ale zejména pro ty, kdo na naši službu čekají, kdo ji potřebují, pro které se stane tou kotvou, která je přitáhne ke Kristu, a tím jim zachrání život.

Jednou za rok se může vyprávět příběh od konce, a to je zrovna teď, v adventu. Příběh o Bohem opuštěném světě, do kterého se Pán Bůh vrací, vrací se ho zachrání.

Vlastimil Ciesar

Manželství jako slib před Bohem i před lidmi

Kdy začíná manželství?

Položme si otázku, kdy začíná manželství? Ve vztahu ke státním úřadům je to dané zápisem do matriky. A ve vztahu k Pánu Bohu? V Písmu čteme, že Adam poznal Evu, Izák si vzal Rebeku do stanu... V Božím slově jsem nenašel návod, jak by manželství mělo začít. Avšak z některých textů se dá usoudit, že je to sexem – pohlavním spojením. Je napsáno, že muž opustí otce i matku a připojí se ke své manželce a budou ti dva jedno tělo (Gn 1,24). Také apoštol Pavel varuje, že pokud někdo má sex s prostitutkou, je s ní jedno tělo: *Nevíte, že vaše těla jsou údy Kristovými? Mám tedy z údy Kristových učinit údy nevěstky? Rozhodně ne! Což nevíte, že kdo se oddá nevěstce, je s ní jedno tělo? Je přece řečeno, budou ti dva jedno tělo.* (1K 6,15–16)

Z Božího slova můžeme vyvodit, že žena, se kterou mám sex, je mou man-

želkou. Mnoho lidí chce sex podceňovat, nebo ho vnímat jen jako zábavu, při které o nic nejde. Anebo se na sex dívají jako na pouhé tělesné uspokojení. Možná je v tom mnohem více, než se nám na první pohled může zdát.

Pohled na manželství Božíma očima

Chceme se dívat na manželství tak, jak ho vidí Pán Bůh a ne dnešní kultura. V Božím slově je napsáno: *I řekl Bůh: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby... Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. A Bůh jim požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se a naplňte zemi.“* (Gn 1,26–28)

Když Pán Ježíš obhajuje posvátnost manželství před farizeji, cituje právě tento text. Muž a žena jsou nejen nositeli nového života, ale spolu jsou nějakým způsobem i obrazem Božím. Můj vztah s mou manželkou má být také obrazem vztahu Pána Ježíše k církvi. Čteme o tom, že je to tajemství, dokonce velké: *Proto opustí muž otce i matku a připojí se k své manželce, a budou ti dva jedno tělo. Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev. A tak i každý z vás bez výjimky ať miluje svou ženu jako sebe sama a žena ať má před mužem úctu.* (Ef 5,31–33)

Tento text zdůrazňuje, že vztah muže a ženy je tajemstvím! Jsou věci, které lze pochopit, poznat jak fungují, ale některé zůstanou tajemstvím. Víme, že hřích všechno kazí a deformuje. Nejenže nás mohou bolet klouby, kazí se nám zuby, ale hřích deformuje i naše vztahy – tedy i manželství. Je-li smyslem lidské existence na této zemi, abychom byli obrazem Pána Boha, je to velká zodpovědnost. Správný postoj k manželství je proto velmi důležitý.

Manželský slib

Je to zřejmě už dost dlouho, co si manželé při sňatku slibují věrnost slovy, jako například: *Odevzdávám se ti jako manžel a беру si tě za manželku*. Slib je vyřčen před svědky, a to nejen těmi dvěma potřebnými pro zápis v matrice, ale před všemi přítomnými při svatebním obřadu, a dokonce i před Pánem Bohem. Nepodařilo se mi zjistit, kdo vymyslel manželský slib a od kdy se to takhle traduje. Předpokládám, že to začalo tehdy, když si lidé uvědomili, že mít manželství v úctě a být si věrný nikdy nebylo a nebude snadné. Svojí zodpovědnost a úctu k manželství se snažíme umocnit slibem, a to před mnohými svědky, a dokonce i před Bohem. Chceme tím manželství dát větší úctu a sami sebe silněji zavázat k věrnosti. Slib před svědky má posílit odhodlání, aby tento slib byl také dodržen. Porušením slibu se přece hrouť naše věrohodnost, a to před všemi svědky, kteří tento slib slyšeli.

Položme si otázku, jakou váhu má náš slib? Jakou hodnotu má mé slovo? Když jsem o tom přemýšlel, vzpomněl jsem si na přednášky z mého mládí. Týkaly se textů z listu Jakuba a z evangelia dle Matouše:

Především nepřisahaňte, bratří moji, ani při nebi ani při zemi ani při ničem jiném. Vaše ,ano‘ ať je vždy ,ano‘ a ,ne‘ ať je ,ne‘, abyste nepropadli soudu. (Jk 5,12)

Dále jste slyšeli, že bylo řečeno otcům: ,Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Hospodinu přísahy své.‘ Já však vám pravím, abyste nepřisahali vůbec... Vaše slovo buď ,ano, ano - ne, ne‘; co je nad to, je ze zlého. (Mt 5,33–34.37)

Tyto texty působily na mě matoucím způsobem, protože jsem měl za to, že Bible nám zakazuje přísahat. V této souvislosti byla pro mne velmi problema-

tická tzv. vojenská přísaha státu, kterou branci skládali na začátku tehdy povinné dvouleté vojenské služby. Tehdy jsem si nevšiml, že to podstatné je však uvedené až na konci těchto textů: *Vaše ,ano‘ ať je vždy ,ano‘ a ,ne‘ ať je ,ne‘.*

Nejde v první řadě o to, abychom nepřisahali, ale aby na nás bylo spolehnutí, abychom byli věrohodní. Když k něčemu svolíme, pak to také splníme. Když naopak něco odmítneme, stojíme si za tím. Žel někdy jsou situace, kdy si uvědomujeme, že naše slovo nepůsobí příliš důvěryhodně, a tak se snažíme zvýšit naši důvěryhodnost různými přídavky: *Opravdu! Opravdu to tak myslím..., vážně..., slibuji, na mou duši*. A někdy dokonce i přísaháme. Avšak podle Bible má stačit naše ano, či ne. Co je nadto, je od zlého, protože je důkazem naší nespoehlivosti.

Boží věrnost a lidská nevěrnost

Ve 4. knize Mojžíšově čteme: *Bůh není člověk, aby lhal, ani lidský syn, aby litoval. Zdali řekne, a neučiní, promluví, a nedodrží?* (Nu 23,19) Vypsal jsem si desítky textů z Božího Slova, které dosvědčují Boží věrnost, pravdivost, stálost a neměnnost. Nebudu je všechny citovat. Můžete si to udělat sami a zkuste při tom přemýšlet, jak moc jsme od toho vzdáleni. Jak moc se v tom vzdalujeme Pánu Bohu.

My lidé nemáme ke lži daleko a často se stává, že svá slova nedodržíme. Oproti tomu Pán Bůh je neměnný, jeho Slovo je věrné. Když něco řekne, také to dodrží. To neplatí o nás lidech.

Existují různá přísloví, která tuto nepěknou lidskou vlastnost vystihují. V našem dialektu to je například: *Obiecać nima grzych*, nebo *obiecanki cacanki*. V češtině pak: *sliby chyby*, nebo *sliby se*

slibují, blázní se radují. Některá však vyznívají i pozitivně: *Sliby jsou jako úplněk – neplatí-li zcela, slábnou každým dnem.*

Stojí za povšimnutí, že svatební obřad je v polštině označován jako slib (slub). Je to už dost dávno, co mě silně oslovil 15. verš z 2. kapitoly proroka Malachiáše, kde se píše: *Střežte svého ducha, nikdo ať se nezachová věrolomně k ženě svého mládí.* Tenkrát jsme proroka Malachiáše probírali na biblických hodinách. Od té doby při účasti na svatbách se snažím připomínat si je a kontrolovat sám sebe, jak ten svůj slib vůči ženě svého mládí dodržuji.

Obsah manželského slibu

Variant manželského slibu je asi hodně. Pojdme se teď trochu podívat na to, co si novomanželé slibují. Jedna z nejstručnějších podob zní asi takto: *Já, ..., odevzdávám se tobě, ..., a přijímám tě za manželku. Slibuji, že ti zachovám lásku, úctu a věrnost, že tě nikdy neopustím a že s tebou ponesu všechno dobré i zlé až do smrti. K tomu ať mi pomáhá Bůh.*

Slova *odevzdávám se* znamenají, že už není nic jenom moje. Týká se to i mého těla, mých peněz, mých koníčků. Ke všemu, co jsem doposud považoval za své, se nyní může vyjádřit i moje manželka. Znamená to, že už nikdy nebudu zcela sám sobě pánem, že už nebudu moci *beztrestně* myslet jenom sám na sebe.

Slova *přijímám* jsou míněna bezpodmínečně. Není to přijetí pouze do doby, dokud nezestárneš, nestaneš se protivná, neonemocníš, ale bez jakýchkoliv podmínek. Beru si tě, znamená, že tě přijímám s tvou rodinou, tvou minulostí, se změnami a těžkostmi, které život přináší.

Následuje slib o *zachování lásky*. Našel jsem výstižnou definici toho, co láska je a naopak, co není: *Láska je mnohem víc*

rozhodnutí pro druhého a rozhodnutí překonávat to, co nás od sebe dělí, než jenom srdceryvné, sladké nebo sladkobolné city. Také Boží slovo nás motivuje, abychom v lásce byli trpěliví, nezáviděli – nežárili, nebyli pyšní, nevychloukali se, nebyli podráždění a nepočítali křivdy.

Pak je zde *slib úcty*. Ztratit úctu k někomu je velmi jednoduché. Stačí k tomu nějaké nevhodné chování, nevhodné slovo, lež, a úcta je pryč. Úctu ke své manželce musíme pěstovat. Znamená to také chovat se tak, aby manželka neměla moc důvodů ztrácet úctu ke mně. Vždy mě hodně bolí, když se muži o svých ženách vyjadřují s neúctou: *Moje baba, moje stará.* To je strašné!

Další částí je *slib věrnosti*. Prostředí, ve kterém dnes žijeme, věrnosti rozhodně nenapomáhá, nepodporuje ji, ani ji nerespektuje. Pán Ježíš v této oblasti posunul laťku hodně vysoko: *Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Nezcizoložíš.“ Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci.* (Mt 5,27–28). Slib týkající se věrnosti patří k těm nejdůležitějším a nejtěžším. A týká se i našich myšlenek a našeho srdce.

Slibuji, že *te nikdy neopustím*: Opustit člověka lze i přesto, že se nacházíme v jeho bezprostřední blízkosti. Je to ve chvíli, když mi jeho starosti začínají být lhostejné, když ho nechám samotného v jeho problémech. Opouštět svého manžela či manželku můžeme i tehdy, když se ho nezastaneme ve sporných debatách, a tváříme se, jako bychom jej neznali. Nevnímáme pak takovou situaci jako zradu?

Slibuji, že ponesu s tebou všechno *dobré i zlé až do smrti*: Je děsivé, když muž opustí svou ženu v životních zkouškách, ve kterých by jí měl být oporou a pomocí, ve chvílích, kdy ho nejvíce potřebuje.

Potřebujeme Boží pomoc

Poslední věta není slibem, ale je pro nás velmi důležitá. S vědomím toho, jak často ve svých slibech selháváme a cítíme se bezmocní, potřebujeme pomoc zvenčí. A proto je zde nakonec ona věta či zvolání: *Ať mi v tom dopomáhá Pán Bůh!*

Často slyšíme slova, že manželský život je soukromá osobní věc, do které nikomu nic není. Myslím si, že to není pravda. Nemůže to být soukromá záležitost už jen z toho důvodu, že si věrnost slibujeme před mnohými svědky. Všichni bychom měli manželství považovat za něco neobyčejného, tajemného a v pravém slova smyslu božského. I ve světském prostředí je manželství stále ještě považováno za základní stavební buňku společnosti. Jako věřící křesťané bychom měli k němu mít ještě mnohem silnější vazbu. V manželství jsme jedno tělo. A podle listu Korintským v tomto těle se nejen navzájem potřebujeme, ale i spolu sdílíme – nejen naše radosti, starosti, těžkosti, úspěchy, ale i pády a prohry.

Proto je manželství posvátný, intimní vztah jednoho muže a jedné ženy. Je to Boží dar, svatý a velmi vzácný. V mnoha oblastech je a zůstává tajemstvím. Proto si také zaslouží naši nejvyšší pozornost a péči.

*Jan Walach
předneseno na sborové konferenci
v Oldřichovicích 18. 11. 2023*

Nejsme na to sami

Jmenuji se Terka a patřím už asi osm let do oldřichovického sboru. Chodím tam na mládež. Pracuji dva roky v terénu s mládeží v rozmezí 8–18 let. Řešíme spolu různé životní trable a snažím se jim pomoci nasměrovat život lepším směrem a být jim oporou.

Chtěla bych se s vámi v krátkosti sdílet, co se u mě za posledních pět měsíců odehrálo.

Byl krásný den 1. června a já byla po čtrnácti dnech nemocenské opět v práci. Na konci terénu, když už jsem šla uklidit míč, jsem šlápla do prohlubně a neudržela rovnováhu. Už jsem se nedokázala postavit. Uprostřed náměstí, kde zrovna měla parta Romů koncert, na kterém mluvili o tom, že Bůh vše dělá z nějakého důvodu.

Tím to vše začalo. Kolotoč, ve kterém jsem zažila: zatím největší bolest v životě; dostávání se do druhého patra asi půl hodiny za pomoci dalších lidí; neustále nové informace o své diagnóze; časté cesty do Brna; chvíle naprostého zoufalství na JIPce a probdělé noci; návštěvy onkologie a jizvu, která mi to bude připomínat.

Ale taky: to nejlepší jídlo v životě po anestezii (a to meruňky bytostně nesnáším); ty nejdelší rozhovory s Bohem, když jsem nemohla spát; velkou radost při první samostatně zvládnuté sprše po operaci; vděčnost za české zdravotníctví; pomoc všude kolem; možnost jet i přes vše na pobyt a Xcamp; rehabky s velkým pokrokem.

Někdy si říkáme, že my bychom nikdy nezvládli to, co musí zvládnout lidé v těžkých situacích. Ale v tu chvíli není na výběr. Bojujete. A mezi námi je mnoho lidí, co zažívají těžkosti. O některých

to třeba ani nevíme. Ale pokud máme naději, nejsme na to nikdy sami.

Děkuji za všechny modlitby. Je tak uklidňující mít společenství, které za vás bojuje.

Tereza Herberková

Zázrak člověka

Postřehy z Westminsterské konference o vědě a víře konané 29. – 30. 9. 2023

Letošní Westminsterská konference o vědě a víře byla zaměřena na některé z nejtěžších otázek, které kladou skeptici: Jsou lidé náhodným výtvozem přírody, který je náchylný k chybám, anebo mistrovským dílem důmyslu, záměru a inženýrského umění? Co máme odpovědět těm, kteří si myslí, že nejsme nic víc než náhoda?

Na tyto otázky se během konference snažili odpovědět jak teologové, tak významní vědci. Řečníci ve svých vystoupeních zkoumali jedinečnost člověka ve vztahu k Bohu, lidské společnosti, fyziologii, biologii, paleontologii a genetice. Speciálními tématy byly Boží obraz v člověku, pozoruhodné fyziologické systémy, lidská sexualita, budoucnost lidstva, hrozba totalitní vědy a vztah mozku k mysli. Konferenci společně sponzorovali Westminsterský teologický seminář v Pensylvánii a Centrum pro vědu a kulturu z Discovery Institutu. Účast na konferenci byla možná jak osobně, tak prostřednictvím živého přenosu (což byl můj případ).

Zázrak člověka v Božím obrazu

Úvodní přednes měl Vern S. Poythress,

kteří na Westminsterském teologickém semináři vyučuje již čtyřicet sedm let. Dr. Poythress je zasloužilým profesorem Nového zákona, biblické interpretace a systematické teologie. Ve své přednášce s názvem *Zázrak člověka jako obraz Boží* ukázal, jak rozdílným důsledkům vede odpověď na otázku původu člověka. Je-li původ člověka neosobní, pak jsme výsledkem náhody a naše postavení je na úrovni zvířat – lépe vyvinutých opic. Pokud jsme byli stvořeni Bohem, máme k němu vztah a máme vyšší postavení než zvířata. Tento pohled je velmi významný i ve vztahu k vědě. Pokud by totiž naše mysl vznikla evolucí z nižších zvířat, není důvěryhodná. Neřízený darwinismus působí přežívání zdatnějších organizmů, avšak nikoliv pravdy. Přesvědčení či víra nepůsobí v tomto ohledu nijak. Přežití závisí na elektrické činnosti nervových buněk, a ne na přesvědčení či pravdě. Ateistický pohled na svět a člověka tak zpochybňuje ve své podstatě vědecké zkoumání světa či hledání pravdy.

Zajímavý byl Poythressův pohled na Boží obraz v člověku. Jedná se o znaky, kterými lidé do určité míry napodobují Boha či odrážejí jeho vlastnosti. Prvky odrážející Boha v člověku, které můžeme najít v prvních dvou kapitolách Genesis, jsou nadvláda (Gn 1,26.28), plodnost (1,28; 2,9), racionalita (2,19–20), mluvení a pojmenování (2,19–20), práce a odpočinek (Ex 20,8–11) a osobní vztah k Bohu. Ale existují i další odvozené prvky, jako láska, plánování, svobodná vůle, správcovství, svatost, kreativita, morální odpovědnost, vnímání krásy a život navždy. Mnoho z nich bylo naplněno v osobě Pána Ježíše Krista, který je plným odrazem Boha v člověku.

Člověk byl plánován

Z dalších přednášek mě velmi zaujala prezentace Dr. Michaela Dentona s názvem *Zázrak člověka*. Dr. Denton patří k dlouhodobým kritikům darwinismu a evoluční teorie, jak to prezentoval ve své knize *Evoluce – teorie v krizi* a v dalších publikacích. Ve svém sdělení na konferenci předložil mnohé argumenty pro názor, že člověk byl v kontextu celého stvoření naplánován. Důkazy se týkaly tří oblastí: 1. Přírodní zákony jsou jedinečně vyladěny a přizpůsobeny pro složitou chemii života na Zemi. 2. Příroda je jedinečně uzpůsobena pro vyspělé pozemské biologické bytosti, které jsou svou fyziologií blízké modernímu člověku. 3. Náš druh je jedinečně uzpůsoben k tomu, aby získal hluboké znalosti a porozumění světu přírody.

Na základě pokroků v poznání chemických procesů života od poloviny 19. století do konce 20. století se všeobecně uznává, že čtyři atomy – uhlík, vodík, kyslík a dusík, které tvoří 99 % všech organických látek, jsou zcela jedinečně uzpůsobeny k tomu, aby tvořily chemický základ života, jak jej dnes známe. Tyto objevy velmi dobře zapadají do představy, že chemie života na Zemi byla od samého začátku předurčena v řádu přírody.

Proč člověk samovolně neshoří?

Pro náš život je důležitý přísun energie, který je možný díky oxidačním reakcím. Člověk pro své metabolické procesy za minutu spotřebuje jeden šálek (250 ml) kyslíku. Z chemie však víme, že kyslík je silně reaktivní prvek, který se uplatňuje při hoření ohně. Proč tedy člověk při takovém používání kyslíku samovolně neshoří? Podílí se na tom více faktorů – kyslík začíná silněji reagovat až od

teploty 50 stupňů Celsia, atmosférický dusík je přirozeným zpomalovačem hoření a v lidském organizmu je spalování při nižších teplotách umožněno kovovými prvky, které kyslík aktivují. Všechny elementy – včetně složení atmosféry Země, uzpůsobení plic k transportu kyslíku a schopnosti buněk používat spalování při nižších teplotách – umožňují naši existenci a současně dovolují, aby v zemské atmosféře mohlo docházet ke kontrolovanému spalování v podobě ohně, který je lidstvem od pravěku používán.

Díky vzpřímené lidské postavě jsou naše paže a ruce osvobozeny od účasti na pohybu a mohou volně zkoumat a manipulovat s prostředím. Lidská ruka je zdaleka nejuniverzálnějším manipulačním orgánem, který má jakýkoli organismus na světě. Její jedinečná schopnost manipulace měla obrovské důsledky, protože umožnila člověku projít technologický vývoj od doby kamenné až do 21. století. Pouze lidská ruka je uzpůsobena k tomu, aby rozdělala oheň. Pro správnou manipulaci s ohněm potřebujeme zhruba výšku, jakou má člověk. Ze všech tvorů na Zemi je pouze člověk vybaven správnou anomií, aby mohl rozdělávat a ovládat oheň a díky tomu se technologicky rozvíjet.

Lidstvo je označováno jako *symbolický* druh, protože jako jediné používá symbolickou řeč – jazyk. Žádný jiný typ komunikace se tomu ani nepřibližuje. Všechny pokusy naučit komunikovat pomocí symbolů jiné druhy selhávaly. Žádný jiný živočišný druh nevyvinul komunikační systém, který by byl alespoň vzdáleně srovnatelný s lidskou řečí. V tom je lidstvo naprosto jedinečné.

Mozek a lidská duše

Pro mne osobně byla zlatým hřebem konference přednáška lékaře Michaela R. Egnora, který je profesorem neurochirurgie a pediatrie na Státní univerzitě New York ve Stony Brook. V minulosti působil jako ředitel dětské neurochirurgie a je oceňovaným mozkovým chirurgem. Svou přednášku na téma lidské duše pojal právě z perspektivy neurovědy, přestože otázka lidské duše bývá často pokládána za věc, která patří do oblasti teologie či filozofie.

Na začátku ukázal několik případů dětí, kterým z důvodu vrozených anomálií chyběla velká část mozku. Kupodivu se vyvíjely normálně a některé z nich v dospělosti dokonce vystudovaly vysokou školu. V další části shrnul pozoruhodné výzkumy, které ukazují, že je obtížné najít v mozku místo, které je spojeno s abstraktním myšlením. Známý neurochirurg Penfield při svých operacích zkoumal funkce jednotlivých částí lidského mozku. Při dráždění různých oblastí mozkové kůry se mu dařilo vyvolat vjemy či pohyby, avšak nikdy nevyvolal abstraktní myšlení (jako matematické operace apod). Nikdy se mu také nepodařilo vyvolat *akt vůle*, kdy by pacient po podráždění mozku řekl, že to udělal on sám. Lidé při jeho experimentech byli vždy schopni rozlišit mezi pohybem, který byl vyvolán podrážděním mozku lékařem, a pohybem iniciovaným jejich vlastní vůlí. Na základě těchto experimentů se Dr. Penfield stal dualistou. Byl přesvědčen o tom, že lidská duše (mysl) přesahuje lidský mozek.

Mimořádně zajímavé bylo také zkoumání lidí, u nichž z důvodu neléčitelných epileptických záchvatů bylo přerušeno spojení mezi levou a pravou mozkovou polokoulí. U těchto lidí byly pooperačně

zjištěny některé nenápadné handicapy v oblasti vnímání či pohybu. Nedošlo však k poruše v oblasti mysli – lidé měli nadále jednotné sebevnímání, jednotu v oblasti myšlení a vnímání cíle. Představte si, co by se stalo s laptopem, kdybyste jej uprostřed rozřezali.

Dalším pozoruhodným fenoménem, který lékaři intenzivně studují, jsou prožitky blízke smrti (zkušenosti z tzv. klinické smrti). Přestože existuje mnoho návrhů, jak tento fenomén vysvětlit materialisticky – např. působením anestetik, uvolněním různých látek v mozku, nedostatkem kyslíku aj., některé elementy těchto zážitků vysvětlit takto nejde. Prožitky blízke smrti jsou naprosto spojitě, jasné a nadmíru realistické, čímž se odlišují od halucinací, stavu nedostatku kyslíku a působení různých léků. Pacienti s těmito zážitky se setkávají pouze se zemřelými blízkými osobami. Popisují velmi detailně události během jejich resuscitace. U některých z nich byla dobře dokumentována nepřítomnost funkce mozku. Materialistické vysvětlení těchto prvků schází.

Je lidská duše nesmrtelná?

Dr. Egnor shrnul, že současné materialistické chápání neurověd není v souladu s mnohými poznatky a výsledky moderního výzkumu. Materialismus je v tomto ohledu pouze ideologickou perspektivou, nikoliv vědeckým úsudkem. Mozek je orgánem vnímání, pohybu, paměti a citů. Neexistuje však žádný orgán intelektu ani vůle. Lidská duše je současně hmotná i nehmotná. Hmotnou podstatu tvoří anatomie, fyziologie, vnímání, pohyb, paměť a city. Nehmotné jsou intelekt a vůle.

Když napíšeme na papíře číslici 8 a papír zničíme, zmizne i ona osmička.

Ale nehmotný pojem číslo 8 zlikvidovat takto nelze. Lidská duše se jednou nohou opírá o hmotný základ, druhou nohou je však v duchovní oblasti. Hmotné tělo – lidský mozek se může rozložit, ale nehmotnou duši rozložit nelze.

Letošní Westminsterská konference tak byla pro mne v mnohém novým ujištěním o tom, že biblické chápání člověka jako mimořádného stvoření k Božímu obrazu má reálný a těžko vyvratitelný racionální základ. Byl to také důvod k nové vděčnosti za všechno stvoření, které ukazuje na Boží nekonečnou moudrost.

Štěpán Rucki

Máme důvody k vděčnosti

Hospodin je má zástita i píseň, stal se mou spásou. (Ex 15,2)

Mojžíš měl důvod zpívat tuto píseň na oslavu Hospodina. Bůh vysvobodil národ Izraelský ze čtyřsetletého otroctví. Čtyři sta let to je strašně dlouhá doba, to je asi dvacet generací. Který jiný národ vydržel tak dlouhé otroctví? Není takový.

Mojžíš měl důvod, ale my? Copak my jsme žili v otroctví? Mojžíš měl důvod, protože mu šlo doslova o život. Mojžíš měl důvod k vděčnosti, k oslavě Hospodina, protože viděl zázraky – Boží rány na Egypt. Ale my, máme nějaké důvody k vděčnosti, k oslavě?

Ano, i my máme důvod, mnoho důvodů k radosti k oslavě Hospodina naší písní, naším životem, každým naším dechem bychom měli našeho Pána oslavovat. I nás zachránil z otroctví, ne egyptského, ale z otroctví hříchu. Z otroctví, o kterém

apoštol Pavel říká: *Jestliže však činím to, co nechci, nedělám to já, ale hřích, který ve mně přebývá. (Ř 7,20)* Jestliže činím to, co nechci, jsem otrokem hříchu. Sám se z tohoto otroctví nemohu dostat. Mojžíš se radoval, oslavoval Hospodina písní, protože mu šlo o život. My oslavujeme našeho Pána Ježíše, protože nás zachránil z otroctví hříchu a daroval nám život. Život zde na zemi s Ním a jednou život věčný s Ním!

Mojžíš dále zpíval: *Kdo je mezi bohy jako ty, Hospodine? Kdo je jako ty, tak velikolepý v svátosti, hrozný v chvályhodných skutcích, konající divy? (Ex 15,11)* To byla jakoby Mojžíšova řečnická otázka. Kdo? My víme, že nikdo! Hospodin kraluje navěky a navždy – to je triumfální finále Mojžíšova chvalo zpěvu.

Moje generace nezažila sice přechod přes Rudé moře, ale zažili jsme pád totalitního režimu. Ještě na jaře roku 1989 mi kolega v práci říkal: „Janku, nie myśli się, režim nie padnie, oni to nie puszczóm z rynku. Jyny sie wspomni jak to było v 68. Přiřechali Rusi a bylo zaš wszystko po staru.“

Ale tehdy v 89. za pár měsíců padla berlínská zeď, Praha byla najednou plná odstavených trabantů a my jsme se nestačili divit, jak rychle totalitní režim padl. V červenci 1991 se uskutečnila konference Nová východní Evropa pro Krista. Konala se v budově okresního výboru KSČ v Karviné. Pro nás to bylo něco nepředstavitelného, aby v sále, kde v čele byla silueta Lenina, za pár měsíců byl symbol konference – kříž Pána Ježíše. Opravdu jsme zažili maličkou část z toho, co prožíval Mojžíš a izraelský lid při přechodu Rudého moře, když jsme v rámci této konference pochodovali ulicemi Těšína s biblickými transparenty nad hlavou. Naplněný kostel na Vyšní bráně nás vítal

písni Návrat Židů z Nabucca. Byly to nezapomenutelné chvíle! Naše srdce byla a jsou stále naplněná vděčností vůči našemu Pánu. Vděčností, že nám dal dožít se svobody, kdy se může v naší zemi svobodně zvěstovat evangelium, kde Bibli dostanete koupit v každém knihkupectví a stranický výbor nerozhoduje o tom, zda vaše děti mohou studovat na střední a vysoké škole.

Myslím, že mohu říct, že všichni zpěváci chtějí tímto festivalem projevit vděčnost a radost z toho, co pro nás náš Spasitel udělal a stále dělá. Nejen, že nás vysvobodil z otroctví hříchu, ale můžeme prožívat kousíček nebe při zpěvu písni na oslavu našeho Pána. Je to radost, je to pocta, ze společného zpěvu, je to společné souznění s ostatními zpěváky, to nás nabíjí novou duchovní silou, radostí společně oslavovat našeho Spasitele a Pána Ježíše Krista.

Hospodin vyvedl Izraelský lid z Egypta do zaslíbené země. Pán Ježíš nám na Golgátě vydobyl nádhernou věčnost s Ním.

Hospodin kraluje navěky a navždy!

*Jan Tomala
předneseno na festivalu pěveckých
sborů v Českém Těšíně 5. 11. 2023*

Čím jsou pro tebe Vánoce?

Často kolem sebe slyším, že Vánoce jsou stres. Takového hodnocení Vánoc se doslova děším. Jsou Vánoce pro někoho opravdu stresem?

Když se na to díváme optikou světa, tak by Vánoce stresem i mohly být. Je třeba udělat důkladný úklid, nakoupit, navařit,

napéct, vyčančat byt, nakoupit množství dárků... A pak už jen jíst a pít. Mnozí, ale hlavně děti, se těší o Vánocích na pohádky v televizi, bez nich by si svátky nedovedli představit. Jsou ale i lidé, kteří se na Vánoce vůbec netěší, protože budou z různých důvodů sami.

Boží vůlí je, aby nikdo nebyl sám, bez štěstí, lásky, bez jakékoli naděje. Bůh proto poslal na svět v lidském těle svého Syna, Pána Ježíše Krista, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný, včetně všech zaslíbení, které máme v Božím slově.

Co jsme my z této Boží události udělali? Místo radosti a vděčnosti Pánu Bohu za ten nepopsatelně obrovský Boží dar nabízený všem lidem jsme svatého Boha snížili k tomu, aby nosil dětem dárky a obchodníkům zisky. Advent a Vánoce mají lidé spojený s různými světskými akcemi, večery pohádek, jídla a pití, kde nechávají volný průběh svým chutím, koníčkům a zábavám všeho druhu.

Ve třetí kapitole listu Efezským je napsáno, že *i pohané jsou spoludědicové, část společného těla, a mají v Kristu Ježíši podíl na zaslíbeních evangelia.* (Ef 3,6) To není pohádka, ale pravda, kterou nám sdělil sám svatý Bůh. Proto každý člověk může nejen o Vánocích, ale každý den prožívat plnost Boží milosti a lásky tak, že živý Bůh, Pán Ježíš Kristus bude přebývat skrze víru v našem srdci. Kdo žije s Kristem, nebude prožívat žádný stres ani o Vánocích, ale bude s vděčností chválit svatého Boha po všechny dny svého života.

Našemu Bohu a Otci buď vzdávaná čest i sláva po všechna pokolení na věky věků.

Milan Pecka

Proroci a proroctví

Pokaždé, kdy se ptám v anketě na touhy mladých lidí ve vztahu k církvi, tak se s železnou pravidelností objeví (kromě jiných) také přání, aby se v církvi (čti: v naší církvi) objevilo anebo praktikovalo biblické proroctví a prorokování. Zdá se, že je to legitimní touha. Vždyť k prorokování jsme Písmem přímo vybízeni. Co to ale znamená?

Dovolím si několik exkursů do minulosti a posléze žhavé církevní současnosti. Býval jsem na křesťanských (charismatických) konferencích, slyšel jsem a četl mnoho různých proroctví. Mám v okruhu svých známých lidí, kteří si na svém prorockém zaměření zakládají. Dokonce dva z nich prorocký sbor před časem s velkou slávou založili (a pak také tiše zrušili).

První exkurze do období rané církve

Jeden z raných spisů mladé křesťanské církve je krátký spis Didaché. Zde je kromě jiného popis, jak nakládat s proroky, kteří působili napříč tehdejšími křesťanskými sbory. Je tam i návod, jak odlišit pravého od nepravého proroka. Člověka napadne, že toto byla pro mladou křesťanskou církev závažná výzva.

Třeba desátá kapitola Didaché je popisem modlitby po jídle. Je tam doporučený text, ale na konci je věta o tom, že tato modlitba není pro proroky závazná. Proč? *Prorokům dovolte, aby děkovali, jak chtějí.* Následuje část věnována vyloženě prorokům a jejich působení. Z této části jasně vyplývá, že raně-křesťanští proroci byli schopni dokonale vyjít domácnosti jiných křesťanů. Proto raná církev rozhodla, že takové ziskuchtivé potulné proroky je třeba označit jako falešné. Fa-

lešnost proroka lze poznat podle toho, že si řekne o peníze. *Žádal-li by stříbro, je to falešný prorok.* A další poznávací znak: *Každý prorok učí pravdě, nejedná-li podle toho, čemu učí, je falešným prorokem.* Dokonalé poznávací znamení pro služebníky v církvi všech dob. Dalo by se říci, že proroci, ať už ti praví, tak i falešní, doprovázejí církev po celé dějiny.

Proroci narazí zpravidla tehdy, když se setkají s těmi, kteří se na nich dokonale spálili. Takto se hovoří o Americe v době po fenoménech, kterým se říká Velká probuzení. S probuzením se totiž *probudili* i proroci a ti nadělali v celém pozeňnaném hnutí údajně docela velkou paseku. Ale nemusíme chodit až tak daleko za oceán.

Tomáš Müntzer a selská válka

Stačí se ohlédnout pět set let zpátky do Prahy kolem roku 1520. Tehdy Lutheřův žák napsal Pražanům dopis o tom, že pokud ho tito poslechnou, tak zažijí něco úžasného. Tento dopis byl nazván Pražský manifest. Ale Pražané, pamatujíc na nedávnou husitskou dobu se všemi doprovodnými negativními jevy, se nedali a Tomáše Müntzera odmítli. Dobře udělali.

Je zvláštní, že o celých pět set let později znovu a znovu slyšíme proroctví, že Praha se stane místem, odkud bude proudit probuzení. Slyšával jsem taková prohlášení po celá devadesátá léta. Zaslíbení, že Praha a Československo a pak Česká republika nejenže zažijí probuzení, ale právě z Prahy a Česka bude proudit probuzení do celého světa. Dokonce některá proroctví byla kvantifikována a časově omezena. Do tolika a tolika let moje církev bude mít sto tisíc členů. Stalo se? Nestalo.

Zpět do raného novověku. Jak to do-

padlo s prorokem Tomášem? Po neúspěchu a Praze se v roce 1525 objevuje v čele selského povstání. A zase slibuje, že pokud mu sedláci budou bezmezně poslušní, zažijí vítězství. Prohlašuje: „... kdo z vás padne v prvních řadách, ten se objeví živý v zadních řadách nepřátel. Ničeho se nebojte! Já pochyťám do svého kabátu všechny nepřátelské střely.“ Chybíčka se ale vloudila. Padlí v prvních řadách se kupodivu v zadních řadách nepřátelských vojsk neobjevili a projektily schytali místo velitelova kabátu sedláci. Tomáš Müntzer a další vůdci povstání byli popraveni a mnoho lidí padlo.

Münsterští novokřtění

Jednou z těchto skupin byli Münsterští novokřtění. Z radikální prorocké skupiny očekávající brzký příchod Ježíše na zem, se stali hermeticky uzavřenou prorockou komunitou. Převzali vládu ve městě, posléze se ze společenství rovných bratří a sester stali *královstvím* s neomezenou mocí *autority* krále (Jan von Leyden). Pokračovalo to vraždami odpůrců, přes zavedení mnohoženství a mnohokrát posouvaným termínem příchodu Ježíše s následným vítězstvím nad nevěrnými, až po jejich zničení města katolickými vojsky a popravou vůdců.

Jan Amos Komenský

Tomuto tématu se věnovalo mnoho historiků a teologů.

Je tady otázka, jak takový vskutku osvícený myslitel, humanista, v mnoha ohledech prozíravý a vážený muž, byl schopen navzdory rozhodnutí starších bratří v Jednotě, stále neochvějně věřit proroctvím. Proroctvím, přiznejme si to, pocházejícím z úst a pera docela problematických osobností a osob. Dá se říct nevěrohodných.

Kristina Poniatovská se dostávala do prorockých transů, které měly znaky epileptických záchvatů. Prorocství se většinou nevyplnila. Po *prorockém* období se vdala a uklidnila. Porodila děti a bylo po prorokování.

Mikuláš Drábík byl daleko rozporuplnější osobností. Byl to opilec, který byl zbaven pro toto duchovního úřadu. Z Komenského korespondence víme, že Drábík byl docela orientovaný na peníze. Mnohé z toho, co mu Komenský poslal jako pomoc pro sbory Jednoty na Moravě, Drábík použil pro sebe.

Komenský se kvůli němu dostával pod palbu kritiky jak z Jednoty, tak z jiných církví. Mnozí se ptali, proč tak bezbřezě věří revelacím (proroctvím) v podstatě velice pochybných lidí.

Komenský se také kvůli *svým* prorokům angažoval v politice. A to bylo opravdové neštěstí. I zničení Lešna bylo minimálně z části jeho zásluhou. Poláci mu spočítali jeho prošvédské aktivity a také oslavnou řeč na počest nepřítele Polska švédského krále Karla X., který vkročil do země přes Prusko. Dá se říct, že to byla zrada na hostitelské zemi.

Historikové (Jan Kumpera, Josef Hejnic) opatrně tvrdí, že Komenského podpora Václava Sadovského ze Sloupna v jeho agitaci pro Švédsko proti Polsku s verbováním žoldněřů do švédské okupační armády byla zapříčiněna vlivem proroka Mikuláše Drábíka. Tragédie.

Vyplývá z toho všeho něco pro nás?

Tím, že se církev nechopila leckdy svého svrchovaného úkolu rozsuzování prorocství, *proroci* řádili, jak se jejich leckdy vskutku psychicky nemocným duším zachtělo.

Co způsobily revelace, které tak vehementně Komenský prosazoval,

bezmezně jim věřil a publikoval? Po-směch. Rozumní lidé přestali leckdy i bi-blickým proroctvím věřit vůbec.

Vyplývá z toho něco pro nás? Anebo jsme odsouzení k nekonečnému opako-vání chyb minulosti?

Proroci nevytizeli

Slyšel jsem ve svém životě různá pro-roctví. Mnozí lidé předpovídali v Božím jménu různé věci. Ověřil jsem si, že čím větší humbuk domnělí proroci kolem sebe dělají, tím menší mají úspěšnost. Víte, s čím jsem se nikdy nesetkal: Že by nějaký prorok, kterému evidentně pro-roctví selhalo, řekl, že se spletl, že je to jinak, že by se omluvil.

Na začátku *po sametu* lidé prorokovali velice brzké pronásledování a z druhé strany probuzení. Čili velice protichůdné věci, které se za normálních okolností navzájem vylučují. Ale do dnešního dne k tomu nikdo neřekl byt' jediné slovo vy-světlení. Po třiceti pěti létech. Ticho.

Dovolím si říct, že pro Jana Amose Ko-menského, sedláky následující Tomá-še Müntzera, Münsterské novokřtěnce a další falešní proroci způsobili tragédii. Dalo by se s určitou opatrností tvrdit, že tito (i jiní) falešní proroci byli příčinou neštěstí pro celou církev.

Výstraha nakonec

Jako by křesťanům všech věků nesta-čilo slovo, které napsal Jeremiáš, slovo, které by mělo být po všechny věky vý-strahou před falešnými proroky. A žel Bohu, není. Jeremiáš 23. kapitola:

O prorocích (...) u jeruzalémských pro-roků jsem viděl hroznou věc: cizoložství a neustálé klamání. Posilují ruce zlovolní-ků, aby se nikdo neodvrátil od svých zlých činů. (...) od jeruzalémských proroků vy-šlo rouhačství na celou zemi. Toto praví

Hospodin zástupů: Neposlouchejte slova proroků, kteří vám prorokují, obluzují vás přeludy, ohlašují vám vidění svých srd-cí, a ne to, co vyšlo z úst Hospodinových. (...) Já jsem ty proroky neposlal, a přesto běží, nemluvil jsem k nim, a přesto pro-rokují. Kdyby byli v důvěrném obecenství se mnou a hlásali má slova mému lidu, odvrátili by je od jejich zlé cesty a od je-jich zlých skutků. (...) Není mé slovo jako oheň, je výrok Hospodinův, jako kladivo tříštící skálu?

Někdy člověk žasne: Proč lidem nestačí Písmo? Proč poslouchají ty, kteří *vypra-vují je a svádějí můj lid svými klamy a svou chvástavostí.*

Posuzování proroctví

Včera jsem slyšel na mládeži, že lidé z jedné korejské sekty tvrdí, že mají sto-percentní úspěšnost proroctví. Taková pyšná tvrzení jsem už slyšel. Mnohokrát. Škoda, že lidé vždy znovu a znovu naletí. Anebo tentokrát ne?

Na základě svých dlouholetých zkuše-ností a studia textů si dovolím pouká-zat na zcela nedostatečně naplňovaný biblický příkaz posuzování proroctví. *Proroci ať mluví dva nebo tři a ti ostatní ať rozsuzují.* (1K 14,29) Zdá se, že falešných proroků a prorokování není v církvi ne-dostatek. Někdy ke škodě pro církev. Co velice často scházelo a schází? Odvaha k jejich biblickému posuzování.

*Zbyšek Kaleta
přednáška Biblické školy pracovníků,
redakčně upraveno a zkráceno*

Spasení není z vás

Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar. (Ef 2,8–9)

Jeden mladý člověk se topil. Na břehu stál člověk, který uměl dobře plavat. Lidé na něho křičeli, aby topícího se zachránil. On se ale jen odměřeně díval na zápas topícího se, dokud vysílením nepřestal. V tom okamžiku plavec skočil do vody a vytáhl ho. Vysvětlil lidem, že kdyby ho tahal z vody, dokud ještě měl sílu bránit se, stáhl by i jeho do hlubiny.

Tak je tomu i v duchovním ohledu: Dokud se snažíme sami se zachránit, není pro nás záchrany. Jakmile jsme však s našimi silami u konce, potom přichází náš Zachránce a vytáhne nás z hučících vod. Vzdejme se a On nám pomůže.

Viera Roháčková

Sadhu Sundar Singh

Dětství

Sundar Singh byl indický misionář. Narodil se v roce 1889 v severní Indii do sikhské rodiny. (Sikhismus je čtvrté nejrozšířenější náboženství v Indii. Na rozdíl od hinduismu zavrhuje kastovní systém a je monoteistické, to znamená, že věří v jediného boha). K víře ho vedla jeho matka. Zájem o náboženství Sundar Singh projevil již jako malý chlapec, kdy celé hodiny poslouchal učitele v sikhských svatyních. Naučil se nazpaměť celou *Bhagavadgítu* (významnou hinduistickou knihu) a dlouhé úseky svatých sikhských písem. Jeho matka věřila, že Bůh promlouvá mnohými způsoby, a proto se dostal do kontaktu i s křesťanstvím. Začal navštěvovat školu, kterou

řídila presbyteriánská církev. Tam velmi rád chodil do svých čtrnácti let, kdy jeho matka zemřela.

Obrácení

Celý jeho náboženský život byl inspirován právě matkou, která nevysvětlitelným způsobem odešla. Víra v reinkarnaci mu nedávala žádné potěšení. Křesťané ve škole se ho snažili potěšit, ale on jimi začal opovrhovat a nenávidět je. Následně se jeho hněv přeměroval na Boha, půjčil si Nový Zákon a spolu se svými kamarády ho spálili. Jednou v noci začal mít silnou potřebu, dozvědět se, zda existuje nějaký Bůh. Modlil se slovy: „*Bože, jestli existuješ, tak se mi ukaž tuto noc. Jestli to neuděláš, tak se ráno zabiji, protože už nedokážu žít s tolika otázkami, na které neznám odpověď*“. Čekal celou noc, dokonce už věděl, jak ukončí svůj život. Chtěl si lehnout pod projíždějící vlak. Najednou nad ránem uviděl světlo ve svém pokoji a následně i nějakou postavu. Rozpoznal v ní osobu Ježíše Krista, který na něho promluvil: „*Jak dlouho mě budeš pronásledovat? Přišel jsem, abych Tě zachránil. Modlil ses, abys poznal pravou cestu. Já jsem ta cesta*.“ Tehdy Sundar Singh padl na kolena, začal se modlit a prosit o odpuštění a proměnu svého života.

Pronásledování

Nyní již nemyslel na sebevraždu, ba naplnila ho veliká radost a pokoj. O této zkušenosti řekl své rodině, která nebyla vůbec nadšená, jeho otec se rozhněval a začal se za něho stydět. Naopak ve škole se situace zlepšila. Křesťanští učitelé se s ním modlili a povzbuzovali ho k víře. V dalších dnech díky jeho vlivu uvěřili tři chlapci ze sikhského prostředí. Tehdy začaly opravdové problémy. Jejich víra

vzbudila nenávist obyvatel Rampuru vůči misionářům, kteří byli nuceni školu uzavřít. Po této události ředitel školy navrhl Sundarovi, aby pokračoval ve studiu na jiné křesťanské škole v Ludhianě, a on souhlasil. Tehdy mu přišel dopis od otce, ve kterém mu dal na výběr: buď se zřekne křesťanské víry nebo ztratí veškeré dědictví. Sundar se rozhodl vrátit domů, ale víry se nezřekl. Pronásledování rodiny pokračovalo, ale Sundar se nevzdával, naopak ostříhal si své dlouhé vlasy. (Všichni sikhští muži si nesměli stříhat své vlasy). To otce rozlítlo ještě více. Svěho syna se zřekl a následně ho vyhodil z domu. A tak byl nyní ve věku patnácti let sám, bez rodiny, bez místa na přespaní. Nevěděl, kam má jít, proto přespal na okraji lesa a další den se rozhodl, že bude pokračovat ve studiu na křesťanské škole v Ludhianě. Cestou do Ludhiany ale začal zvracet a mít kruté bolesti břicha. Za chvíli to pochopil. Jeho rodina jej předtím, než ho vyhodila z domu, otráвила. Byl přesvědčen, že zemře. Cestou se modlil, aby ho Bůh uzdravil, s vypětím všech sil došel na misijní stanici. Tam se ho ujali misionáři, přivolali lékaře, nicméně i on byl přesvědčen, že nepřežije noc. Díky Božímu zázraku, ale Sundar Singh přežil.

Svatý muž

Když se jeho rodina dozvěděla, že nezemřel, přijela do školy a dožadovala se jeho vydání. Proto byl Sundar potají převezen na jiné místo – do nemocnice pro malomocné. Tam ho misionáři povzbuzovali k tomu, aby se stal jedním z nich. On ale o tom nebyl přesvědčen. Všichni misionáři, které znal, se totiž oblékali, jedli a zpívali v *západním stylu*. Sundar Singh chtěl, aby evangelium bylo obyvatelům Indie podáno tak, že ho budou akceptovat. Nevěděl, jak to má udělat,

a modlil se za to. Po nějaké době ho napadlo něco velmi odvážného. Rozhodl se, že se stane Sádhuem. (Sádhu je hinduistický poutník, asketa, který se vzdal světského života. Obyvateli Indie je velmi respektován). Koupil si typický turban a šaty v šafránové barvě. Zásadní rozdíl od jiných byl, že nehlásal hinduismus, ale evangelium o Ježíši Kristu. A tak ve věku šestnácti let, nyní už jako Sádhu, vyšel na pěší cestu skrz severní Indii. Neměl boty ani peníze, přesto se rozhodl, že nikdy nebude o nic prosit a bude spoléhat na Boží pomoc. Cestou navštěvoval každou vesnici. Když lidé viděli typický úbor, přijali ho. Ale když se dozvěděli, že je křesťan, tak ho nejčastěji vyhnali pryč. Obvykle spal mimo vesnice pod širým nebem, na zemi, hladový, v divoké přírodě, kde byla nebezpečná zvířata: kobry, tygři nebo šakali. Během svých cest se díval na majestátní Himaláje a vnímal zvláštní povolání ke službě na druhé straně hor, v Tibetu.

Tibet

Ve věku osmnácti let se rozhodl vydat do Tibetu. Šel přes Himaláje. Cesta byla velmi náročná, mnohdy se pohyboval i v šesti tisíci metrech nad mořem, ve sněhu a zimě. I zde chodil, jak bylo jeho zvykem, bos a v tenkém oblečení, přikrýval se pouze dekou. Když dorazil do Tibetu, zjistil, že zde pracují dva misionáři, kteří patřili k Moravským bratřím. U nich se začal učit tibetštinu a po nějaké době vyrazil do okolních vesnic spolu s překladatelem. Rovněž v Tibetu byly reakce obyvatel odmítavé a vyháněli ho pryč. Před začátkem zimy se vrátil zpět do Indie. Cestou potkal člověka jménem Susil, který mu nabídl možnost biblického studia v *Saint John's Divinity College* v Lahore. Tuto nabídku přijal. Studium

pro něj nebylo lehké. Z počátku se cítil osaměle, někteří studenti se mu dokonce vysmívali. Později se situace zlepšila, ale nakonec studium po osmi měsících ukončil. Zjistil totiž, že po ukončení studia by měl na starost svou farnost a nemohl by chodit na výpravy. V roce 1912 vyrazil na další cestu do Tibetu, opět ho nikde nepřijali. V jedné vesnici jménem Rasar ho dokonce zatkli a následně odsoudili k smrti. Odvedli jej na okraj města a hodili do opuštěné studny. Třetí noc, když už byl velmi slabý, přišla záchrana. Někdo mu hodil provaz, po kterém vylezl ven. Když se dostal na povrch, zachránce už tam nebyl. Další den ráno se rozhodl, že se vrátí do města, kde ho odsoudili. Lidé byli velmi překvapení, když začal znovu kázat evangelium. Jakmile se to dozvěděl lama (tibetský duchovní vůdce), dal ho znovu zatknout a začal vyšetřovat, který zrádce ho pustil. Na to mu jeden z úředníků odpověděl, že klíč od víka studny má jen on – lama a ten je stále připnutý na jeho opasku. Tehdy se lama začal bát, Sundara propustil a rozkázal mu, aby opustil město. Sundar Singh po této události dál navštěvoval jiné vesnice a kázal evangelium.

Nepál

V květnu roku 1914 se rozhodl jít na místo, kde ještě nikdo nemluvil evangelium, a to na hranici mezi Indií a Nepálem. Opět zdolával nebezpečné ledovce bos. V malých horských vesničkách byl překvapen přijetím místních, kteří nikdy neviděli cizince. Následně dorazil do nepálského města Ilam, kde promlouval na náměstí. Lidé ho poslouchali, ale později přišli vojáci, kteří ho vyhodili z města pryč. On na to nedbal a do města se vrátil, tehdy ho již vojáci uvěznilí a začali jej i mučit. Vylili na něj plný kbelík pijavic.

Navzdory bolestem zpíval a chválil Boha. Když tím zaujal lidi, začal mluvit o Kristu. Vojáci ho pak opět vyvedli z města pryč. Tentokrát se už nevrátil. Navzdory utrpení, které zažil, považoval svou první výpravu do Nepálu za úspěch. Stovky lidí uslyšelo evangelium.

Jižní Indie

V dalších letech opět navštívil Tibet. Krátce poté se stal známým po celé Indii díky jednomu křesťanovi, který jeho život popsal v brožurce. Díky tomu obdržel mnoha pozvání z celé Indie, aby promlouval v místních sborech. Jejich pozvání přijal a vydal se na cestu do jižní Indie. Brzy se stal velmi populárním, jeho kázání byla prostá, ale promlouvala k mnoha lidem. Setkání se účastnily stovky až tisíce lidí. Přicházely další pozvání z Cejlonu, Barmy, Singapuru, Číny a dokonce až z Japonska. V Číně a Japonsku se po jeho kázání obrátilo mnoho lidí. Po těchto cestách se vrátil na sever Indie a podnikl další nebezpečnou výpravu do Tibetu. Tentokrát vesnice, které navštívil, byly otevřené na evangelium. Po návratu do Indie zavítal do rodného Rampuru, kde potkal svého otce. Zjistil nečekanou věc, jeho otec se stal křesťanem!

Svět

Následně odcestoval do Evropy, navštívil desítky míst ve Spojeném Království a Irsku, pak v USA a Austrálii, kde kázal tisícům lidí. Mezi jinými upozorňoval na materialismus přítomný v západní společnosti. V roce 1921 opět podnikl výpravu do Tibetu. Stejně jako minule byli lidé více otevření vůči evangeliu. Největší nebezpečí nyní představovala divoká zvířata, jako například vlci a divocí jaci. Dalším nebezpečím byli bandité.

Sundar většinou neměl nic, ale jednou šel s kupci a tehdy je přepadli. Okradli je a rozhodovali se, co s nimi udělají. Tehdy Sundar Singh řekl: „*Myslíte, že jste nám vzali všechno, já ale mám ještě jednu věc, kterou vám chci dát.*“ Potom jim řekl o Kristu. Díky těmto slovům hlavní bandita uvěřil. Následně jim vrátili všechny věci a propustili je. V roce 1922 odplul na další cestu po světě. Navštívil Izrael a poté většinu západních zemí Evropy, kde opět promlouval na různých místech k mnoha lidem. Po návratu do Indie nějakou dobu odpočíval a napsal první dvě knihy. V dalších letech se jeho zdraví začalo zhoršovat, dokonce oslepl na jedno oko. Napsal další knihy a odepsal na stovky dopisů z celého světa.

Poslední výprava

V květnu roku 1929 se vydal na další cestu do Tibetu, ze které se už nikdy nevrátil. Následovali ho misionáři, kteří po něm pátrali dvacet osm dnů, ale nenašli žádnou stopu. Jeho tělo se nikdy nenašlo, proto dodnes není jasné, jakou smrtí zemřel. V roce 1933 jej indická vláda oficiálně prohlásila za mrtvého. Zpráva o jeho smrti se rozšířila po celém světě. Křesťané se povzbuzovali jeho slovy: „*Nebojím se smrti v Tibetu. Když nastane tento den, uvítám ho s radostí.*“

Shrnutí

Životopis Sadhu Sundara Singha je nesmírně zajímavý. Zasáhl evangeliem desítky tisíc lidí po celém světě, jeho srdcovou záležitostí však byla severní Indie a Tibet. V průběhu života několikrát těsně unikl smrti díky zázračné Boží ochraně. Jeho životopis je důkazem, že zázraky se dějí i dnes.

Stanislaw Rucki

Španělsko. Počet evangelikálních křesťanů ve Španělsku poměrně rychle roste. Za nárůstem stojí vedle evangelizační činnosti zejména příliv věřících z Latinské Ameriky. Evangelikálové se však soustřeďují do velkých měst, takže drtivá většina vesnic a menších měst nemá ani jeden evangelikální sbor.

USA. Dne 6. 10. 2023 zemřel ve věku 88 let americký misionář a publicista Loren Cunningham. V roce 1960 založil celosvětovou misijní organizaci *Youth With A Mission (YWAM)*, která má v současnosti přibližně 2 000 poboček v téměř všech zemích světa.

Španělsko. – Svět. Generální tajemník Světové evangelikální aliance (WEA) Thomas Schirrmacher se zúčastnil ekumenické modlitební vigilie, kterou na 30. září svolal Vatikán. Téměř tříhodinového veřejného ekumenického shromáždění na Svatopetrském náměstí se zúčastnili zástupci anglikánské církve, Světové luterské federace, pravoslavných církví, Světové metodistické rady a Světové evangelikální aliance. Schirrmacherovu účast ihned kritizovala Italská evangelikální aliance, která uvedla, že vedení WEA *překročilo hranici* a dodala, že účast představitele WEA na uvedené akci byla *nejnižším bodem, který WEA ve své historii zažila, s výraznou ztrátou evangelikální důvěryhodnosti*. Španělská evangelikální aliance pak 9. října zveřejnila prohlášení, v němž mj. uvedla: *V členské základně Světové evangelikální aliance panuje jednota ohledně možnosti hledat způsoby praktické spolupráce s katolickou církví v otázkách, jako je obrana svobody svědomí nebo pronásledovaných věřících, ale nepanuje jednota ohledně účasti na akcích, jako je tato.*

Bělorusko. Městský soud v Minsku oznámil oficiální likvidaci církve Nový život, která se po 21 letech působení v běloruském hlavním městě stala nelegální. Při soudním jednání byla letniční církev obviněna z toho, že se do roku 2004 nepřeregistrovala, jak vyžaduje zákon o náboženských aktivitách, a že vykonávala činnost nad rámec svých stanov, například pořádala letní tábor pro děti.

Británie. – Svět. Dne 18. 10. 2023 zveřejnilo 138 osobností světové kultury a vědy tzv. Westminsterskou deklaraci. Ta je varováním před rostoucí cenzurou v mnoha zemích po celém světě, která je umocněna probíhající digitální transformací.

Česko. Českobratrská církev evangelická oslavila 70 let služby ordinovaných žen v církvi. Slavnostní bohoslužba se konala 21. 10. 2023 v Poděbradech.

Finsko. V listopadu vyhlásil helsinský odvolací soud rozsudek nad finskou poslankyní Päivi Räsänenovou a biskupem luterské misijní provincie Juhanou Pohjoulou. Oba byli stíháni za údajné nenávislné projevy vůči homosexuálům proto, že veřejně prezentovali biblické učení o homosexualitě. Odvolací soud potvrdil zprošťující rozsudek okresního soudu. Státní zástupkyně Anu Mantila však zvažuje podání mimořádného opravného prostředku k Nejvyššímu soudu. Räsänenová věří, že případ již nebude otevírán a bude představovat klíčový precedens na ochranu lidského práva na svobodu projevu. „*Upřímně doufám, že další nevinní lidé budou ušetřeni stejného utrpení za pouhé vyjádření svého přesvědčení,*“ dodala Räsänenová.

Nizozemí. Ayaan Hirsi Ali v listopadu oznámila, že konvertovala ke křesťanství. Známa odpůrkyně islámu, bojovnice za práva žen a dosud jedna z medi-

álně známých tváří tzv. nového ateismu se narodila roku 1969 v islámské rodině v Somálsku. Aby se vyhnula vynucenému sňatku, který pro ni zorganizoval její otec, uprchla roku 1992 do Nizozemí, kde získala azyl. O deset let později se veřejně zřekla islámu a stala se jeho ostrou kritičkou – bojovala zejména proti mrzačení genitálií muslimských žen a jejich nuceným sňatkům. Spolupracovala s režisérem Theo van Goghem na filmu Podvolení, kvůli němuž byl režisér muslimy zavražděn. Ayaan spolu s islámem odvrhla veškerá náboženství a stala se poměrně militantní ateistkou. Nyní však své mínění změnila o své cestě ke křesťanství napsala na webu UnHerd.com v článku *Proč jsem nyní křesťanka s podtitulem Ateismus nás nemůže vyzbrojit pro válku civilizací.* V článku uvedla: „*Obrátila jsem se ke křesťanství, protože jsem nakonec zjistila, že život bez duchovní útěchy je nesnesitelný – ba téměř sebezničující.* Ateismus nedokázal odpovědět na jednoduchou otázku: *Jaký je smysl a cíl života?*“ Podstatnou část článku věnuje i významu a roli křesťanství v dnešním světě.

Vatikán. – USA. Papež František zbavil úřadu texaského biskupa Josepha Stricklanda. Odvolaný biskup patří k čelným představitelům konzervativního proudu v katolické církvi a papeže kritizoval. Strickland mj. kritizoval to, že katolickým politikům podporujícím potraty není odpíráno svaté přijímání, či to, že jsou tolerovány hlasy ve prospěch uznání ideologie LGBT+ v katolické církvi. Bývalý nuncius v USA arcibiskup Viganò označil Františkův krok za *zbabělou formu autoritářství, která v žádném případě nesouzní s Bergogliovými řečičkami o „přijetí“ a „inkluzivitě“;* poukázal dále na papežův dvojitý metr, kdy uvedl příklady liberálních duchovních, vůči nimž navzdory

různým skandálům papež nezasáhl. Případ biskupa Stricklanda podle některých komentátorů ukazuje na dlouhodobější trend v politice současného jezuitského papeže, kdy na jedné straně rozvolňuje dogmatické vazby církve, ale na druhé straně utužuje vazby mocenské.

Rumunsko. V Nadlaku si během slavnostních bohoslužeb dne 19. 11. 2023 připomenuli 220. výročí příchodu slovenských evangelíků do tohoto města.

ČR. Rok 2024 je ve SCEAV vyhlášen Rokem modlitby. V jeho rámci je plánováno celocírkevní modlitební setkání na Goduli dne 20. 9. 2024.

Evropa. Ve dnech 7. – 9. června 2024 se uskuteční mezinárodní ekumenické Setkání křesťanů. Místem konání jsou německý Frankfurt nad Odrou a sousední polské město Ślubice. Motem frankfurtského setkání je: *Nic nás nemůže odloučit.* Více informací lze nalézt na stránce <https://christlichebegegnungstage.de/>.

Polsko. – Evropa. The Gospel Coalition Europe připravuje ve dnech 20. – 22. září 2024 ve Visle mezinárodní mládežnickou biblickou konferenci.

Daniel Spratek

Aktuality z KS

Festival pěveckých sborů se konal 5. 11. 2023 v Českém Těšíně. Vystoupily dětský sbor, ženský sbor, smíšené sbory i mužský sbor. Zvěstí Božího slova posloužil bratr Jan Tomala.

Minikonference v Oldřichovicích. Dne 18. 11. 2023 se v Oldřichovicích konala sborová minikonference na téma *Manželství ať mají všichni v úctě.* Přednášející

se dotkli mnoha ožehavých témat – rozvodu, opětovného sňatku, etických problémů asistované reprodukce či života s duševně nemocným partnerem.

Setkání manželských párů se uskutečnilo 25. 11. 2023 na Karmelu. O komunikaci se zaměřením na hněv a výčitky hovořil bratr Rudolf Heczko.

Vykoupení nevolníků. Prostřednictvím polské fundace *Wszystko jest możliwe* zaslalo KS finanční prostředky na vykoupení pákistánské křesťanské rodiny z nevolnictví. Tříčlenná rodina pracovala v cihelně, kde jim bylo pro jejich víru soustavně vyhrožováno.

Centrální wigilijka mládeže se uskutečnila 9. 12. 2023 v těšínském kině Central. Na téma *Na kolenou* hovořil bratr Vašek Andrš. Se svými životními svědectvími se rozdělil bratr Stanislav Piętak.

Adventní setkání pracovníků se uskutečnilo 11. 12. 2023 na Karmelu. Setkání mělo dvě části. V první, která byla zaměřená na biblické vyučování, posloužili slovem o proroctví a Božím slově bratři Lukáš Sztefek a Czesław Bassara. Ve druhé části zazněla svědectví, sdílení a zprávy z činnosti KS. Hudební vystoupení zajistila skupina z Písku.

Karmel. Hospodaření střediska se na konci roku dostalo do kladných čísel. V prosinci proběhla akustická úprava jídelny.

Štěpánské setkání je naplánováno na 26. 12. 2023. Hlavní proslov na téma *Práce v Pánu není marná* by měl mít bratr Michal Klus. Výtěžek sbírky je určen na rekonstrukce střešních oken na Karmelu.

Biblické hodiny. V prvním pololetí bychom chtěli probírat listy Filipským a Galatským. Témata připravil tým mladých bratří pod vedením Ondřeje Pietrosze.

Poslední kapka. Termíny setkání ŠPR *Poslední kapka* na Karmelu jsou stanove-

ny na 3. 2. 2024, 13. 4. 2024, 8. 6. 2024, 28. 9. 2024 a 9. 11. 2024.

Ústřední konference delegátů je naplánována na 6. 4. 2024.

XcamP. Festival XcamP by se měl v příštím roce uskutečnit v termínu 13. – 20. 7. 2024. Tématem ročníku je *Pevný bod* a chtěli bychom se věnovat Pavlovi dopisu Filipským. Dopolední přednášky by měl mít Tim Savage z Velké Británie a evangelizace Meinolf Mellwig z Německa.

Číslo účtů a variabilní symboly. Křesťanské společenství je neziskovou organizací a ve své činnosti je závislé zejména na darech svých členů a příznivců. Nedostává žádné pravidelné příjmy od státu nebo z ústředí SCEAV. Chcete-li finančně podpořit činnost KS, můžete tak učinit zasláním peněz na bankovní účet, přičemž je možné volbou účtu nebo variabilního symbolu konkretizovat účel, na který má být dar použit. Dárci samozřejmě obdrží potvrzení pro daňové účely. Za všechny dary jménem vedení KS děkujeme.

Číslo hlavního účtu: **2902444021/2010**

Variabilní symboly:

- **684011** – Karmel – investice
- **684081** – BŠP
- **684091** – Vydavatelská činnost
- **123** – Pomoc pro ukrajinské běžence
- **12345** – výkup nevolníků v Pákistánu
- **85000** – bez konkrétního určení (na aktuální potřeby)

Číslo účtu střediska Lípa:

2100149274/2010

Číslo účtu festivalu XcamP:

1725267399/0800

Číslo účtu projektu Srdce pro Afriku:

1147004/2060

Číslo účtu misijních aktivit v Mongolsku:

2501430913/2010

Číslo účtu Šance podaná ruka:

2501321530/2010

Číslo Odboru mládeže (centrální akce a školení dorostu a mládeže):

2301751368/2010

Daniel Spratek

Rekonstrukce střediska Sarepta

Středisko Sarepta v Komorní Lhotce, které bylo církvi vráceno v rámci restitucí, převzala Slezská diakonie. Středisko v současnosti slouží k poskytování pobytových sociálních služeb 72 seniorům, jejichž zdravotní a sociální situace vyžaduje pomoc druhé osoby.

Od ledna 2024 plánuje Slezská diakonie celkovou rekonstrukci objektu; ukončení prací se předpokládá v létě 2025. Budou zrekonstruovány všechny pokoje pro klienty a nově vzniknou pouze jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje s vlastním sociálním zařízením; zrekonstruována bude i společenská místnost. Z hlediska budovy pak dojde k zateplení obvodového pláště a střechy, půdní vestavbě, výměně některých oken a dveří, úpravě otopné soustavy, instalaci

rekuperačních jednotek a kompletní výměně elektroinstalace. Celkové náklady se pohybují ve výši 157 000 000 Kč.

Příspěv je možno na sbírkový účet 107-1593460217/0100 nebo prostřednictvím webových stránek www.postavmesareptu.cz.

Daniel Spratek

Literární hlídka

Ekumenická rada církví vydala brožuru *Sexuální zneužívání (nejen) v církvi*. Jejím cílem je informovat o sexuálním zneužívání a jeho specifických rysech v církevním prostředí, pomoci jeho výskyt eliminovat a také nabídnout obětem či jejich blízkým osobám možnosti, jak tyto traumatizující situace citlivě a kompetentně řešit. Brožura je k dispozici i online na webu ERC.

Instytut Śląski w Opolu vydal soubor studií Josefa Szymeczka *Znad Olzy nad Odřę. Studia zaolziańskie*. Soubor vychází u příležitosti padesátin autora. Texty zahrnují i materiály týkající se církevních dějin na Těšínsku.

Nakladatelství Scriptorium vydalo kritickou edici druhého vydání posledního dílu kralické Šestidítky. Nese název *Kralický Nový zákon z roku 1601* a má podtitul *Kritická edice s variantami bratrských vydání z let 1564 až 1613*. Druhé vydání Nového zákona obsahuje podstatně rozšířený komentář českých bratří. Text k vydání připravil autorský kolektiv pod vedením Jiřího Dittmana.

V sérii brožur *Zdroje pro změnu života* nakladatelství Didasko vyšel text Václava Chumchala nazvaný *Vánoce – to vzácné se děje v ústraní*. Zabývá se pod-

statou Vánoc, která dnešnímu člověku stále více uniká.

Poutníkova četba vydala spis Charlese H. Spurgeonova *Rybář duší*. Tato kniha je o evangelizaci. Učí nás, jaká je kvalifikace evangelisty, jak jasně postavit ztraceným hříšníkům před oči Ježíše Krista ukřižovaného, na co se zaměřit a čeho se vyvarovat.

Daniel Spratek

Výpisky odjinud

Bible a naše svědectví

Když do srdce člověka vstoupí Boží slovo, přinese světlo a porozumění. Naší prioritou jakožto svědků by mělo být přivádět své přátele a známé do přímého kontaktu s Biblií. A to zejména proto, že naše současná společnost je čím dál víc biblicky negramotná. (...) Existuje mnoho (...) různých programů na čtení bible. Mnohé z nich jsou dobré a užitečné pomůcky, které vám pomohou číst Biblii jako prostředek evangelizačního rozhovoru s přáteli. (...) Otevírejte Biblii se svými přáteli. (...) Je třeba mít na paměti, že mnoho lidí uvěřilo v Krista na základě čtení Bible bez jakéhokoli kontaktu s někým jiným. (...) Musím říct, že považuji za zvláštní, když je tolik křesťanů, kteří říkají, že věří, že Bible je Boží slovo, ale nikdy je nenapadne někomu dát Nový zákon.

(John C. Lennox: *Neboj se být solí a světlem, i když to něco stojí*. Brno, 2019, s. 35-41.)

Etika reformačních hnutí v církvi

Jednou provždy je třeba prohlásit: etické reformační programy nebyly nikdy ústředním hlediskem u žádného reformátora –

za něž v našem zkoumání musíme považovat i takové muže jako Menno, George Fox, Wesley. Nebyli zakladateli společnosti pro ‚etickou kulturu‘ anebo stoupenci humanitních sociálních reformních snah či kulturních ideálů. Pouze spása duší, a jen ta, byla úhelným kamenem jejich života a působení. Jejich etické cíle a praktické účinky jejich učení byly všechny zakotveny zde a byly jen důsledky čistě náboženských motivů.

(Weber, Max: *Protestantská etika a duch kapitalismu*. In: *Metodologie, sociologie a politika*. Praha, 1998, s. 244.)

Pavlovo kázání na Areopagu

Když Pavel mluvil v Athénách, obhajoval existenci Stvořitele citováním řeckých filozofů, aniž by se výslovně vracel k biblickému svědectví. (...) Celý Pavlův projev je ale ponořen do starozákonního myšlení, a nikoli do řeckého myšlení. Navíc, i když Pavel skutečně částečně používá řecké formulace, ty jsou doplněny starozákonními formulacemi a jsou objasněny starozákonním způsobem. (...) Pavel nemá v úmyslu ujišťovat Řeky, že již poznali část pravdy a nyní potřebují pouze doplnit své poznání. Spíše se snaží dát najevo pravý opak. Jeho hlavním poselstvím ve skutečnosti je, že vše podstatné je jim ‚neznámé‘ a jdou po špatné cestě. Pavlovo kázání se stalo archetypem misionářského kázání par excellence. Současnému misionáři má co říct, a to jak svým obsahem, tak i metodou.

(Ron Kubsch a Thomas Schirrmacher: *Apologetics: Intellectually Bearing Testimony to the Christian Faith*. *Evangelical Review of Theology*, 2022 (roč. 46), č. 4, s. 297.)

Proměna chápání sexuality vlivem křesťanství

Snad nikde se křesťanství neprojevovalo více než ve sféře erotické touhy. Z veřejného prostoru zmizeli bohové oslavovaní za svá znásilňování. Skončil systém sexuálního chování založený na předpokladu, že každý muž v mocenské pozici má právo sexuálně využívat své podřízené a používat tělní otvory otrokyně nebo prostitutky k uspokojování svých potřeb podobným způsobem, jakým používá pisoár. Triumfoval Pavlův postoj, který zdůrazňoval, že tělo každého člověka je posvátnou nádobou. Z pudů, které Římané chápali jako něco samozřejmého, se staly hříchy. Generace mnichů a biskupů, císařů a králů usilující o zkrocení násilných sklonů lidských tužeb, pracovaly na vztyčení mohutných přehrad a hrází, aby jejich příval svedly do bezpečného koryta. Podobný pokus o přenastavení sexuální morálky se v tak velkém rozsahu nikdy dříve neuskutečnil. Nikdy dříve také nemělo něco takového podobně totální úspěch.

(Tom Holland: *Panství kříže. Jak se formovala duše Západu*. Praha, 2022, s. 250.)

Konfesní evangelikalismus mezi liberalismem a fundamentalismem

Myslím, že to, co odlišuje – nebo by přinejmenším mělo odlišovat – konfesní evangelikalismus od liberalismu na jedné straně a fundamentalismu na druhé straně, je zaujetí stanoviska ke vztahu neměnných pravd křesťanské víry k měnícím se okolnostem. Liberalismus reaguje na nové okolnosti přizpůsobením pravd víry očekáváním lidí v novodobém světě. Fundamentalismus hlásá neměnnost pravd víry, ale odmítá také jakékoli přizpůsobení forem církevního života novým okolnostem. Konfesijní evangelikální hnutí by dle mého názoru mělo vycházet z neměnných pravd

víry a nacházet v nich aktuální odpovědi v nových okolnostech. – Můj problém s ‚liberálním‘ křesťanstvím nespočívá v tom, že se zabývá globálním oteplováním, sociálním vyloučením nebo etickými problémy potravinářského průmyslu. Problém vězí spíše v tom, že se snaží hledat odpovědi na tyto problémy s pomínutím evangelia nebo s jeho pouhou metaforizací. – Myslím si, že nelze hovořit o žádné opravdově křesťanské odpovědi, která nevychází z evangelia. A proto si Církev musí nejprve klást tu otázku, kterou si sekulární svět neklade (protože si neuvědomuje, že je to jeho skutečnou potřebou), to znamená, jak se lidé mohou smířit s Bohem? Teprve to je výchozím bodem pro odpovědi na otázky XXI. století, které si všichni klademe. Odpovědi, která je jistě potřebná, ale není možná bez zmrtvýchvstalého Krista.

(Filip Sylwestrowicz, facebooková skupina *Luteranie Konfesjyni*, 20. 10. 2021)

Daniel Spratek

Lámání oplatků?

Možná jste se s tím taky setkali. Lidé mimo Slezsko nevědí, jak naložit s naším zvykem lámání oplatků. Jde o starodávný obyčej, který má své kořeny v poslední večeři Krista s učedníky. Ještě před štědrovečerní večeří, než se ke slavnostní tabuli všichni usadí, jsou přítomní

vyzváni hostitelem (zpravidla jde o nejstaršího z přítomných) k lámání oplatků. Každý si z něho odlomí kousek a navzájem si popřejí požeňání do nového roku a zároveň (a to je asi to nejpodstatnější) poprosí o odpuštění. V mnohých rodinách tento zvyk patří k těm nejdůležitějším. Proč? Má totiž hluboký duchovní význam. V každé rodině, dokonce i v té nejlepší, to může občas *zaskřípat*. Je co odpouštět. A tak příchod Krista, který je nazýván také Knížetem pokoje, je moc krásné oslavit odpuštěním a začít nejkrásnější svátky v roce s *čistým štítem*, v pokoji s bližními.

Někdo se tomu zvyku obloukem vyhne, jelikož si svoje neodpuštění zvláštním způsobem užívá.

Odpuštění není jenom věcí na osobní a rodinné bázi. Člověk by je přál tomu našemu zraněnému a zraňujícímu světu. Kamkoliv se po Evropě pohneme, na kteroukoliv se vydáme stranu, je co odpouštět. Národy, národnosti, etnika, rody a rodiny. Všude, kde jsme, zraňujeme a jsme zraňováni.

Člověk by přál tomuto bolavému světu milost nového začátku. Milost setkání s Ježíšem. Tato touha je prozatím v oblasti science fiction, Ježíš Kristus odpuštění přinesl pro všechny. Prozatím ale začneme nejspíš u sebe. Třeba s vánočním oplatkem v ruce.

Zbyšek Kaleta

Festival pěveckých sborů 2023

Štěpánská
slavnost

26/12/2023
16.00

Práce v Pánu není marná!

Biblické slovo: pastor Michal Klus

Evangelický kostel v Č. Těšíně Na Nivách

Pořádá Křesťanské společenství z. s. a SCEAV